



Hr Rein Sõitja
Harju Jahindusklubi
harjuselts@gmail.com

Teie 23.08.2016 nr [Saatja viit]

Meie 14.09.2016 nr 15-5/16/7700-2

Vastus Harjumaa jahindusorganisatsioonide ühispöördumisele

Austatud härra Sõitja

Vastused Teie ettepanekutele

1. Suurkiskjate maakondliku loenduspäeva korraldamine on hea algatus ning seda on mõnedes maakondades varem ka tehtud. Lootus aga, et ühe loenduspäevaga saab hundi ja ilvese arvukus täpselt määratletud, on naiivne. Ühe loenduspäevaga saadud tulemus sõltub väga paljudest asjaoludest, millest lisaks korralduslikele nüanssidele on määrav ka ilm. Jahimeeste huvi korral ja initsiatiivil võib loenduspäeva teha, kuid see ei saa kindlasti asendada praegu kasutusel olevat seiremetoodikat, kus vastavaid andmeid kogutakse pikema aja jooksul.

2. Pesakondade arvu hinnangu lisamine jahindusstatistika vormile isendite arvu hinnangule lisaks ei aitaks kuidagi kaasa üldarvukuse täpsemaks määratlemiseks. Sarnaselt üksikisenditele liiguvad ka suurkiskjate pesakonnad jahipiirkonnast suuremal alal ning nende kokku liitmine ei annaks sugugi paremaid tulemusi, kui üksikisendite kokku liitmine. Suurkiskjate ulatuslik piiriülene liikumine ongi üheks peamiseks põhjuseks, miks jahipiirkondade hinnangute kokku liitmine ei anna tulemust, mida saaks jätkusuutlike küttimismahtude planeerimisel kasutada. Alates 2002. a rakendatud suurkiskjate vaatluste kaardistamisel ja ruumiandmete analüüsil põhinev seiremetoodika ei arvesta inimestele olulisi, kuid loomade jaoks olematuid administratiivseid piire ning annab suurkiskjate tegeliku arvukuse kohta ohjamise planeerimiseks piisava täpsusega tulemuse. Te väidate, et vaatlusperiood on liiga lühike ja paljud pesakonnad jäävad vaatluste alt välja. Esiteks on vaatlusperiood aastaringne. Teiseks, kui osade pesakondade olemasolu kohta puudub Teie väitel teave (pole vaadeldud), siis järelikult soovite Te ka oletuslikud pesakonnad üles märkida. See oleks suur samm tagasi teadmistepõhiselt teelt, mida mööda Eesti jahindus viimasel aastakümnel liikunud on.

3. Teabe kogumist vahetult enne jahihooaja algust ja jahihooaja jooksul on tehtud aastaid. Üheks oluliseks allikaks on Keskkonnaameti poolt igal nädalal uuendatav andmestik suurkiskjate tekitatud kahjustuste kohta. Hundi puhul, kes on meie suurkiskjatest kõige madalama arvukuse ja kõige kõrgema sigimispotentsiaaliga liik, on lisaks sellele jooksvalt kogutud ka vaatlusandmeid. Just neist andmetest lähtuvalt on määratud küttimislimiidi teine osa ning teatud määral ka esimene osa. Oleme nõus, et hundi vaatluste kogumist ja edastamist vaatlusperioodi jooksul oleks kohati vaja paremini korraldada. Karu ja ilvese puhul, kelle sigimispotentsiaal on oluliselt madalam ning populatsioonis järske arvukuse muutusi ei toimu, piisab küttimismahtude määramiseks täiesti jahihooajale eelneva vaatlusperioodi tulemustest ja juurdekasvuprognosist ning jooksvalt kogutavate andmete vajadus võib tekkida vaid erandjuhul.

4. Eestis on karude kütamise lubamise ainsaks aluseks reaalsete ja potentsiaalsete kahjustuste ära hoidmine. Elanike taluvuspiiri üheks mõõdetavaks kriteeriumiks on kahjustuste hulk, millega on kütamislimiitide määramisel alati arvestatud. Samuti on arvestatud potentsiaalse kahjustusriskiga, mis on üsna paljuski seotud inimasustusega antud piirkonnas. Seoses karu arvukuse tõusuga Harjumaal on lubatud ja realiseeritud kütamissurve viimasel kahel aastal olnud kõrgem asurkonna potentsiaalsest juurdekasvumäärast (mis on ca 7 % aastas) eesmärgiga arvukuse kasv pidurdada ja arvukust mõnevõrra alla viia. Samas ei ole kütamissurve üldine suurendamine maakonnas üksi efektiivne meede, vaid seda tuleb suurendada erineval määral: konfliktipiirkondades enam ja mujal vähem. Kütamislimiidi jaotus maakonna sees on peaaesjalikult jahindusnõukogu ülesanne, kuna siin peaks kohalikel esindajatel olema ülevaade ka neist konfliktidest, mida Keskkonnaamet kahjustustena ei käsitle ning mille kohta riigi tasandil info puudub. Teisisõnu, jahindusnõukogu peaks teadma, millises maakonna osas on konflikte enam ja elanike taluvuspiir madalam. Paraku on jahindusnõukogu siiani teinud limiidi jaotusettepanekuid vaid võrdse jaotuse printsiibist lähtuvalt, mis ei aita kaasa Teie tõstatanud probleemi lahendamisele.

5. Jahindusorganisatsioonide poolt esitatud seireandmete analüüsist saadud tulemused, mis näitavad üleriigilist suurkiskjate arvukust ja populatsioonide jätkusuutlikkust, avaldatakse igal aastal KAUR ulukiseirearuandes, mis on avalikkusele kättesaadav. Analüüsimate kujul jahindusorganisatsioonide kogutavate seire algandmete põhjal ei ole võimalik suurkiskjate arvukust ja populatsioonide jätkusuutlikkust hinnata. Samuti ei soovi riik suurkiskjate seire algandmeid, mis võivad sisaldada infot, mida jahimaa kasutaja ei taha avalikult jagada, avaldada, ning sellest tulenevalt võib väheneda usaldus ja langeda andmete kvaliteet. Kui jahindusorganisatsioonid soovivad, saavad nad neid andmeid ise omavahel jagada.

6. Harjumaal, nagu ka kogu Eesti ilvesepopulatsioon, on jätkuvalt halvas seisus, väljendades siiski kergeid paranemise tundemärke. Samal ajal näitab ilvese peamine saakliigi metskitse arvukus kõikjal Eestis selget kasvutrendi. Kuna toidubaas suureneb märksa kiiremas tempos, kui ilvese arvukus, ei saa ilvese jätkuvalt halvas seisus olla (enam) süüdi toidupuudus ning ümberasustamine ei kiirendaks kuidagi ilvese populatsiooni seisundi paranemist.

7. KAUR kütamisetepanek kujutab endast jätkusuutlikkuse printsiibist lähtuvalt koostatud maksimaalselt lubatavat kütamismahtu maakonniti. See ei tähenda, et antud kvoot ilmtingimata täies mahus kohe välja jaotada tuleks. Antud limiidi raames on võimalik selline reserv moodustada ning üksikute kütavate isendite ümberjaotus naabermaakondade vahel oleks samuti aktsepteeritav. See konkreetne ettepanek peaks tulema jahindusnõukogult.

Vastused Teie taotlustele

1. Harjumaal karude asustustihedus on märksa madalam, kui mitmes teises karuga asustatud maakonnas. Samuti on kahel viimasel aastal olnud kütamissurve suurem populatsiooni potentsiaalsest juurdekasvumäärast eesmärgiga arvukust alandada. Augustikuu seisuga on Harjumaal olnud vaid kaks karu tekitatud kahjustusjuhtumit. Palun tuua välja need konkreetsete jahipiirkonnad, kus karude arvukus on liiga kõrge ja ületanud inimaluvuse piiri ning kuidas see väljendub. Võimalusel palun lisada konkreetsete konfliktisituatsioonide kirjeldused. Karu on EL Loodusdirektiivi IV lisa liik, keda võib vaid erandkorras kütida kahjustuspiirkonnas kahjustuste vältimise eesmärgil. Teie esitatud üldine teave, et karusid on liiga palju, ei saa niisiis olla olemasoleva limiidi suurendamise aluseks. Vastavalt Jahiseadusele kehtestab karu kütamismahu Keskkonnaamet, arvestades ulukiseirearuandes esitatud kütamisetepanekut ja jahindusnõukogu ettepanekut. Nii ulukiseirearuandes toodud kui ka jahindusnõukogus tehtud ettepanekud olid kütida Harjumaal 6 karu. Keskkonnaametil puudub seadusandlik alus suurendada karu kütamislimiiti jahindusorganisatsioonide taotluse alusel.

2. Teie väide metskitse arvukuse järsu languse kohta Harjumaal viimastel aastatel ei vasta tõele. Vastupidi, kõik populatsiooni seisundit kirjeldavad näitajad, sealhulgas jahipiirkondade antud hinnangud, väljendavad arvukuse selget kasvu. Samuti ei väljendu Harjumaal valgejänese

arvukuse järsk langus, ruutloenduse jäljeindeksi järgi on see, vastupidiselt, hoopis suurenenud. Tetrede järsu languse kohta Harjumaal paluks aga selgitust, millisest allikast on mainitud teave pärit. Möödunud aastal oli Harjumaal üks juhtum kärntõbise ilvesega (Eestis kokku 4 juhtumit) mille mitmuses nimetamine Teie kirjas on adressaate eksitav. Juhul, kui Harjumaal on piirkondi, kus Teie poolt kogu Harjumaale üle kantud probleem ka tegelikult eksisteerib, paluks see ala (konkreetsed jahipiirkonnad) välja tuua, vastasel korral ei ole Teie ettepanekut võimalik info vastuolulisuse tõttu edasi arutada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taimo Aasma

Osakonnajuhataja asekantsleri ülesannetes

Tõnu Traks
6262808, tonu.traks@envir.ee

Peep Männil
Peep.mannil@envir.ee

Leelo Kukk
Leelo.kukk@keskkonnaamet.ee